

Partierna övertrumfar varandra i klimatvänlighet

Reportage

Klimatriksdagen har bjudit in samtliga riksdagspartier samt Fi för en klimatdebatt. Ironiskt nog vetter utsikten från den nästan fullsatta hörsalen på Clarion Hotel i Stockholm mot gamla Skansvarn, lummiga Eriksdal och Årstaviken som överbryggas av inte mindre än tre motorleder varav två har köbildning under debattens gång.

Det är, som expertkommentatorn professor Staffan Læstadius förklarar, skarpt läge nu när koldioxidhalten i atmosfären aldrig varit högre i mänsklighetens historia (415 ppm), den 4-åriga isen i Arktis helt smält bort och mars månad var den varmaste som uppmätts sedan mätningarna startade 1881.

Märkbart är att debatten sker under en valrörelse. Partierna söker trumfa varandra i klimatvänlighet. Martin Kinnunen (SD) har en poäng när han säger att fagra ord ska omsättas i handling också. Annars har han inte många rätt. Han tycker – i likhet med vad andra SD-politiker sagt i diverse debatter – att klimatåtgärder ska koncentreras till utlandet, till länder där de största utsläppen sker.

Kinnunen menar också att politikerna inte ska gripas av klimatpanik. Senare frågar sig Læstadius:

– Om man inte genomför panikpolitik nu – så när?

Annars är det moderaternas representant, EU-parlamentarikern Christofer Fjellner, som står för flest blundrar. Han kallar vattenkraften för "den

enskilt viktigaste förnyelsebara energikällan" utan att beröra vad den gör med den biologiska mångfalden och samernas livsföring. När Fjellner hävdar att Sverige behöver fälla mer skog för att binda mer koldioxid och att Sverige var "avskogad för 100 år sedan" börjar det likna historieförfalskning. Fråga de vars mor- eller farföräldrar jobbade i skogen då, eller läs Eyvind Johnsons och Sara Lidmans böcker. Nog fanns det skog.

Debatten är uppdelad i tre block om tre partier. Den intressantaste diskussionen uppstår, något otippat, mellan MP, C och KD. Tillväxtparadigmet och BNP-indexet hamnar under lupp då miljö och natur inte får sitt ekonomiska, ej att förglömma det sociala, värdet tillgodosett.

– Jag ser det som "oekonomisk tillväxt", sånt som ger tillfällig vinning men förstör för framtida generationer, som utfiskning till exempel, säger Pär Holmgren (MP).

Medan Karin Karlsbro (L) vill se mera tillväxt, men av rätt slag:

– Jag vill att många företag ska tjäna massor av pengar på hållbara produkter.

Lejonparten av publiken tycks vara unga vuxna. För dem över-skuggar klimatfrågan allt annat. Hela 74 procent av EU-väljarna anser att klimatet är en viktig och avgörande fråga. För de unga är siffran ännu högre.

Malin Björk (V) upprepar sitt valmantra att de unga ska fortsätta trycka på underifrån. Det lönar sig. Se på Greta Thunberg som är en av ytterst få européer

Till vänster moderatorerna Catarina Rolfsdotter-Jansson och Lina Arvidsson. Till höger Pär Holmgren (MP), Karin Karlsbro (L) och närmast Gustav Hemming (C).

att pryda tidskriften Times omslag.

– 00-talisterna har klimatångest och det är vårt, de vuxnas fel, konstaterar Holmgren krasst.

Senare ger Læstadius dem bägge rätt:

– Det är tydligen lättare för de unga, främst tjejer, att fatta klimatfrågan än för de vuxna, säger han.

Det blir inte, som många förväntat sig, någon större debatt om kärnkraften. Det känns som en fråga partierna vill skjuta på framtiden. Till skillnad från Finland, där De gröna svängt i opinionen lagom till EU-valet,

trots att statliga ryska Rosatom bygger de nya kraftverken.

Och KD försöker lyfta vätgasens förtjänster utan att få något direkt gehör för det.

– Frågan om vätgasutvecklingen är stor i övriga EU men om den är det tyst i Sverige. Visst, den är dyr initialt men det kommer klimatomställningen också att bli, poängterar Liza-Maria Norlin (KD).

Flera partier förespråkar mer bindande klimatmål inom EU där V går längst med att vilja skapa en EU-ekobank och S vill utlysa ett klimatnödläge efter Labours modell och motion i Storbritannien (se MM nr 17 2019).

Efter de tre debatterna är det dags för de nio att tränga ihop sig på scenen och svara på de alltid lika svåra ja/nej-frågorna. Anmärkningsvärt är hur lika M, KD och SD svarar. Den enda fråga som samtliga partier svarar ja på är för ett gemensamt, paneuropeiskt bokningssystem för tåg. Att du inte ska behöva boka en separat biljett för varje land från exempelvis Luleå till Lugano.

En tydlig skiljelinje mellan de nya blocken är EU:s princip om konsensus vid omröstningar. Vilket innebär att ett klimatkrisskeptiskt och kolberoende land som Polen kan blockera omställningen med hjälp av veto.

– Vi måste bort från enhällig-

hetsprincipen och vetorätten vad gäller EU-budgeten; vad vi behöver är i stället majoritetsbeslut, menar Gustav Hemming (C).

Intressant att notera är hur den blocköverskridande regeringen skapat nya allianser. Där S börjar närma sig V:s och MP:s efter svenska mått radikala klimatpolitik medan mittenpartierna C och L vacklar mellan denna och den konservativa sidans stundtals revisionistiska klimatpolitik, som ofta bygger på oriktiga fakta.

– Vi behöver en gemensam koldioxidskatt inom EU, inte mera lagom! säger Karin Karlsbro (L).

Ett flertal slänger utdelas under kvällen just mot KD:s valslogan "Make EU lagom again!" Liza-Maria Norlin (KD) kontrar:

– Lagom handlar inte om att göra mindre utan mer effektivt.

Den mentimeter – en svensk applikation – som visas på skärmen i realtid visar samtidigt var publikens politiska hemvist befinner sig: MP når 50 procent medan SD inte kommer över en procent.

Kvällen avslutas med en premiär på Özz Nujens hejdlösa show *Stå upp för klimatet*. Går allt att skämta om: Till och med människans förestående utrotning?

Text: Rikard Rehnbergh
Foto: Anna Henriksson

Bänkraderna var välfyllda under Klimatriksdagens debatt på Clarion Hotel om miljö och klimat med samtliga riksdagspartier och Fi inför Europaparlamentsvalet den 26 maj